

Consumer Protection

บทความ

กฎหมายวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภคพลิกบทบาทผู้บริโภคให้เท่าเทียม

กฤติกร แจ่มตระกูล
นักประชาสัมพันธ์

ปัจจุบันการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการผลิตและการขายสินค้าหรือบริการมีความซับซ้อน หากสินค้านั้นมีข้อบกพร่องจะไม่สามารถมองเห็นได้อย่างชัดเจน พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค พ.ศ. 2551 จึงถูกตราขึ้นเพื่อเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างความสมดุลระหว่างผู้ประกอบการและผู้บริโภค เนื่องจากที่ผ่านมาผู้บริโภคมักตกอยู่ในฐานะที่เสียเปรียบ ทั้งในด้านอำนาจต่อรองในการทำสัญญา เทคนิคการตลาด และความรู้ความเข้าใจในตัวสินค้าหรือบริการ

กฎหมายฉบับนี้มีความสำคัญคือมีระบบการพิจารณาคดีที่มีผลต่อผู้บริโภค ผู้บริโภคที่ได้รับความเสียหายสามารถเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้อย่างรวดเร็ว ประหยัด มีประสิทธิภาพ และกฎหมายนี้ยังส่งเสริมให้ผู้ประกอบการหันมาให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณภาพสินค้าและบริการให้ดีขึ้นเพื่อหลีกเลี่ยงข้อพิพาททางกฎหมาย

พระราชบัญญัติฉบับนี้กำหนดสิทธิที่เป็นประโยชน์หลายประการให้แก่ประชาชนทั่วไปในฐานะผู้บริโภค ดังนี้

- **การยกเว้นค่าฤชาธรรมเนียม** ผู้บริโภคหรือผู้มีอำนาจฟ้องแทนได้รับยกเว้นค่าฤชาธรรมเนียมทั้งปวงในการดำเนินคดี (ยกเว้นในกรณีศาลเห็นว่าฟ้องโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร)
- **ความสะดวกในการฟ้องร้อง** ผู้บริโภคสามารถฟ้องคดีด้วยวาจาได้ โดยจะมี "เจ้าพนักงานคดี" ที่ประจำอยู่ที่ศาลยุติธรรม คอยช่วยเหลือในการบันทึกรายละเอียดคำฟ้องและรวบรวมพยานหลักฐาน
- **ภาระการพิสูจน์ที่ยุติธรรม** หากเป็นข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการผลิต การออกแบบ หรือส่วนผสมของสินค้า กฎหมายกำหนดให้ภาระการพิสูจน์ตกอยู่กับผู้ประกอบการ
- **สัญญาที่เป็นธรรม ข้อความในโฆษณา** หรือการกระทำต่าง ๆ ของผู้ประกอบการให้ถือเป็นส่วนหนึ่งของสัญญา แม้จะไม่ได้ระบุไว้ในหนังสือสัญญาก็ตาม
- **การเยียวยาที่ครอบคลุมและรุนแรง** ศาลมีอำนาจสั่งให้ผู้ประกอบการจ่ายค่าเสียหายเพื่อการลงโทษเพิ่มขึ้นจากค่าเสียหายที่แท้จริงได้ หากพบว่ามีเจตนาเอาเปรียบหรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง นอกจากนี้ศาลยังมีอำนาจสั่งให้เรียกคืนสินค้าที่อันตรายหรือสั่งทำลายสินค้าได้

พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค พ.ศ. 2551 เปรียบเสมือนเกราะคุ้มกันทางกฎหมายที่ทำให้ประชาชนทั่วไปสามารถมั่นใจได้ว่า เมื่อเกิดความไม่เป็นธรรมจากการบริโภคสินค้าหรือบริการ จะมีกระบวนการยุติธรรมที่พร้อมจะดูแลและเยียวยาได้อย่างรวดเร็วและเป็นธรรม และในขณะเดียวกันก็เป็นการส่งเสริมให้ผู้ประกอบการหันมาให้ความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพของสินค้าและบริการให้ดียิ่งขึ้น

พระราชบัญญัติ
วิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค
พ.ศ. ๒๕๕๑

สคบ.
1766

สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค กองพัฒนาศักยภาพผู้บริโภคและสื่อสารองค์กร